

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Aix-Marseille Université (France)
TESOL – Ukraine

**НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ
В МОВІ І КУЛЬТУРІ**

Збірник наукових праць

Київ 2017

УДК 821.09(100)(082)

НЗ5

Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових
НЗ5 праць / за заг. ред. А.Г. Гудманяна. О.Г. Шостак. - К.:Талком, 2017. -
343 с.

ISBN 978-617-7397-36-5

Збірник містить тексти доповідей X Міжнародної конференції з питань національної ідентичності в мові і культурі, що відбулася 17-18 травня 2017 року на кафедрі іноземних мов і прикладної лінгвістики Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету (м. Київ, Україна).

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

Гудманян А.Г., д-р філол. наук, проф., директор Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету

Заступник голови:

Шостак О.Г., канд. філол. наук, доцент, зав. кафедрою іноземних мов і прикладної лінгвістики Навчально-наукового Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету

Члени оргкомітету:

Артюшкіна О., канд. наук з лінгвістики, доцент каф-ри славістики, університет Екс-Марсель, м. Екс-ан-Прованс, (Франція)

Раду А.І., канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Рецензенти:

Дудок Р.І., д-р філол. наук, проф., зав. кафедрою іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Мосенкіс Ю.Л., док. філол. наук, професор, професор кафедри сучасної української мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Чеснокова А.В., проф. каф-ри англ. філол. і перекладу Київського університету імені Бориса Грінченка

*Рекомендовано до друку Вченою радою Гуманітарного інституту
(Протокол № 3 від 19 квітня 2017 р.)*

ISBN 978-617-7397-36-5

© Національний авіаційний університет, 2017

© Колектив авторів, 2017

ТІСНИЙ ЗВ'ЯЗОК ЛЮДИНИ, БОГА І ПРИРОДИ В ДХАРМІ-ІДЕАЛІ ТРАДИЦІЙНОГО ІНДУЇЗМУ

Як відомо, індуїзм – це третя за кількістю послідовників релігія у світі, після християнства та ісламу, відповідно. Загалом налічується близько 1033 млн. людей, що сповідують індуїзм. Більшість з них проживають в Індії та Непалі, а їх кількість досягає 1 мільярда, інші 33 мільйона розкидані по світі [1].

Індуїсти вірять, що індуїзм це не тільки релігія, а і спосіб життя. Індуїзм був обраний найстарішим релігією в світі, а деякі прихильники і вчені вірять в Санатану-дгарму, «вічну любов», «вічний шлях», за межами людства. Вченні в свою чергу вважають, що індуїзм – це поєднання або синтез різних індійських культур і традицій, з далеким корінням, що не має кінця [2-4].

У міфах, що розповідають про самозародження світу, людина позбавлена якогось особливого становища. Для індуїзму є характерним те, що Бог, він же творець – стоїть над іншими богами, людиною і природою.

В індуїзмі світ складається з Бога (Богів), людини, а також живої і неживої природи. Таке питання, як ставлення людини до природи не піднімається в індуїзмі. Між Богом, людиною і природою не існує полярності і відокремлення. Бог, як і людина, природа – частини творіння. Це обумовлено тим, що Бог-творець теж повинен був виникнути перед тим, як він створив все інше.

Індуїст відчуває себе частиною космосу і довкілля, а не зайвим чи помилкою, і аж ніяк не господарем земного світу.

На сьогодні постає екологічна проблема, яка полягає в тому, що, з одного боку, природні багатства знищуються (нераціонально використовуються у великій кількості), при цьому природі не залишається часу на відновлення свого ресурсного потенціалу. З іншого боку, природа піддається постійному впливові викидів та скидів шкідливих речовин, що не рідко бувають токсичними і призводять до неминучої загибелі екосистем. Таке ставлення до навколишнього природнього середовища суперечить моральним цінностям древнього традиційного індуїзму.

Відомо, що у центрі індуїстського світогляду стоїть жертва, як ритуал, а пізніше і як благодійник. Жертва уособлює, складає основу Знівсеритет. За традиціями вона покликана служити регенерації, відновленню втраченої єдності. Витоки цього лежать в індійських

уявленнях про створення світу, що пов'язані із жертвопринесеннями. Жертва фігурує в трьох видах: людини, корови і коня. Згідно одного погляду, світ виникає після приношення в жертву гігантської першолюдини Пуруші, за іншим – світ виник із жертвовної тварини (видимої корови), за третім – Фрег з іншої жертвовної тварини – коня [5].

В індуїзмі людина повинна дотримуватися незалежного від неї порядку. Цей порядок визначається дхармою. Дхарма означає універсальну стабільність і в той же час владу, гармонійну рівновагу і норму, що панує в космосі, природі, суспільстві. Дхарма становить основу для поведінки особи (людини), як індивідуума і забезпечує суспільний порядок.

До найбільш шанованих природних об'єктів в індуїзмі належать ріки. Ріка в Індії – це не просто певне водоймище, що використовується для іригаційних цілей, це завжди щось 4нівє. Ріка розповсюджує небесне благословення по землі, особливо Ганг, котрий в Індії називають Мата Гангу (мати Ганг). Ганг несе небесну чистоту на землю, змиває гріхи людей і робить їх гідними вступити у вічне царство. Дерева символізують в Індії силу росту, вони, як і тварини, мають душу й органи відчуттів. У багатьох легендах святі досягали просвітлення, сидячи під якимсь особливим деревом, символом єднання небесного, земного і підземного світів, символом Всесвіту [6].

Для індуса немає відмінностей між твариною, рослинним світом, світом неорганічної природи і людиною. Головна добродійна вимога індуїзму і «золоте правило» – 4нівє у мирі і гармонії з іншими творіннями. Тварини, як і люди, належать до сфери сансари і карми.

Переконання, що людина не є господарем і не має право розпоряджатися всіма благами у своїх корисних цілях, а є таким же творінням, як і все інше, виявляється 4нівє в ахімсі, настанові щодо збереження всього живого. Цей підхід в ході розвитку індуїзму виявилась у дружньому ставленні до всіх живих істот[7].

У сучасному індуїзмі спостерігається все частіше відступ від традиційних норм і правил, посилюється орієнтація безпосередньо на людину. Сучасний індуїзм застерігає від небезпечної однобічності технологічного Заходу на користь людини господаря. Як наслідок, колонізатори, змінюючи соціальне життя індусів на західний зразок, привели до нещадного розграбування природних багатств Індії і жорстокого втручання в природу.

Тож, в сьогоднішній Індії, де під впливом нових економічних відносин руйнуються тисячолітні традиції, розпадаються великі родини, де індивідуалізм усе більше переважає над суспільним

благом, ресурси навколишнього природного середовища нещадно експлуатуються.

Література

1. «Повний Оксфордський словник світових релігій». Джон Боукер. Oxford University Press, 2000.
2. Kurien, Prema (2006). “Multiculturalism and American Religion: The Case of Hindu Indian Americans”. *Social Forces*. Johns Hopkins University Press. 85 (2): 723–741.
3. FL Bakker (1997). “Balinese Hinduism and the Indonesian State: Recent Developments”. *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde*. Brill. Deel 153, 1ste Afl.: 15–41.
4. Noble, Allen (1998). “South Asian Sacred Places”. *Journal of Cultural Geography*. Routledge. 17 (2): 1–3.
5. Самарова Л.Р. Екологічна етика індуїзму / Л.Р. Самарова // *Філософські обрії*. – 2007. - № 18.
6. Гусева Н.Р. Многоликая Индия. – М.: Наука, 1980.
7. Тюлина Е.В. Человек, священные животные и растения в системе представлений «Гаруда-пураны» // *Человек и природа в духовной культуре Востока* – М.: Крафт, 2004.